

FRITT ORD

**Årsregnskap
2018**

Aktivitetsregnskap for perioden 1. januar til 31. desember

	Noter	2018 (mill. kr.)	2017 (mill. kr.)
Anskaffelse av midler			
Finans- og investeringsaktiviteter			
Mottatt aksjeutbytte		6,0	11,4
Realisert gevinst ved salg av verdipapirer		109,2	128,4
Realisert tap ved salg av verdipapirer		(0,1)	(0,1)
Renteinntekter		21,6	22,8
Nedskrivning anleggsmidler		(10,3)	(6,1)
Verdiendring finansielle instrumenter		(153,5)	139,4
Verdiendring private equity-investeringer		18,9	21,1
Sum anskaffelse av midler		(8,2)	316,8
Forbrukte midler			
Kostnader til anskaffelse av midler			
Forvaltningskostnad investeringsaktiviteter		3,5	3,6
Bevilgninger til oppfyllelse av formålet			
Bevilget til vedtektsfestede formål	11	91,5	91,9
Kostnader for aktiviteter som oppfyller formålet			
Seminarkostnader/egne initiativer		12,1	11,7
Lønnskostnader	12	12,6	12,5
Avskrivning på varige driftmidler	2	4,4	4,4
Annen driftskostnad	12	7,0	7,9
Sum kostnader for aktiviteter som oppfyller formålet		36,1	36,5
Sum forbrukte midler		131,2	132,0
Arets aktivitetsresultat		(139,4)	184,8
Overført til/(fra) annen formålskapital		(139,4)	184,8

Balanse pr. 31. desember

Eiendeler

	Noter	2018 (mill. kr)	2017 (mill. kr)
Anleggsmidler			
Formålstjenlige investeringer			
Bygg og innredninger	2	60,0	64,3
Aksjer i European Foundation House	3	7,8	7,8
<i>Sum formålstjenlige investeringer</i>		67,8	72,1
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i datterselskaper	4	71,0	71,0
Investeringer i tilknyttede selskaper	5	324,2	334,2
Investeringer i andre selskaper	6	101,7	103,4
Formålstjenlige investeringer	8	18,3	18,3
Langsiktig fordring		1,6	1,7
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		516,8	528,6
<i>Sum anleggsmidler</i>		584,6	600,7
Omløpsmidler			
Fordringer			
Fordring datterselskap	4	6,1	3,1
Fordringer tilknyttede selskaper	5	4,9	13,2
Diverse fordringer		3,1	3,0
<i>Sum fordringer</i>		14,2	19,2
Investeringer			
Markedsbaserte aksjer og aksjefond	7	889,5	1 022,7
Obligasjoner	8	1 097,6	1 105,9
Andre finansielle instrumenter	9	467,0	419,4
<i>Sum investeringer</i>		2 454,1	2 548,0
Kontanter og bankbeholdning	14	41,0	68,1
<i>Sum omløpsmidler</i>		2 509,3	2 635,3
Sum eiendeler		3 093,8	3 236,1

Balanse pr. 31. desember

Formålskapital og gjeld

	Noter	2018 (mill. kr)	2017 (mill.kr)
Formålskapital			
Grunnkapital		500,0	500,0
Annen formålskapital		2 527,1	2 666,4
Sum formålskapital	15	3 027,1	3 166,4
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		3,3	1,8
Skyldig offentlige avgifter		0,6	0,6
Pensjonsforpliktelse	13	1,4	1,4
Annen kortsiktig gjeld		3,3	2,5
Ikke utbetalte bevilgninger		58,1	63,2
Sum kortsiktig gjeld		66,8	69,6
Sum gjeld		66,8	69,6
Sum formålskapital og gjeld		3 093,8	3 236,1

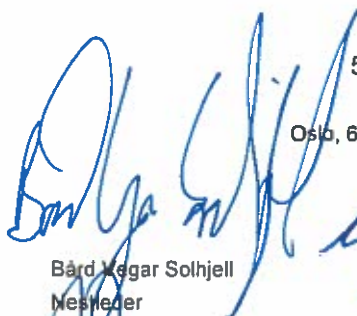
Restforpliktelser

5,9

Oslo, 6. juni 2019

Grete Brochmann
Styrets leder

Bård Vegar Solhjell
Nestleder

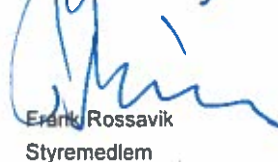
Christian Bjelland
Styremedlem

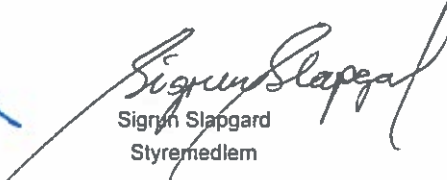
Guri Hjeltnes
Styremedlem

Anine Kierulf
Styremedlem

Erik Rossavik
Styremedlem

Sigrun Slappgard
Styremedlem

Knut Olav Amås
Adm. direktør

Kontantstrømsoppstilling for perioden 1. januar til 31. desember

	2018 (mill. kr)	2017 (mill. kr)
Periodens aktivitetsresultat	(139,4)	184,8
Netto realisert tap/(gevinst) ved salg av verdipapirer	(109,0)	(128,3)
Urealisert verdiendring	146,8	(151,1)
Avskrivninger	4,4	4,4
Bevilget til vedtektsfestede formål	91,5	91,9
Endring i tidsavgrensninger	6,8	(6,1)
<i>Tilført fra driften</i>	<u>1,1</u>	<u>(4,4)</u>
Finans- og investeringsaktiviteter		
Salg aksjer/andeler/finansielle instrumenter	388,0	495,4
Kjøp aksjer/andeler/finansielle instrumenter	(319,5)	(378,3)
<i>Sum tilført fra investeringsaktiviteter</i>	<u>68,5</u>	<u>117,1</u>
Bevilgninger til oppfyllelse av formålet		
Utbetalte bevilgninger i perioden	(96,7)	(94,5)
<i>Sum utbetalt til til vedtektsfestede formål</i>	<u>(96,7)</u>	<u>(94,5)</u>
Sum likviditetsendringer i perioden	<u>(27,1)</u>	<u>18,1</u>
Likviditetsbeholdning pr. 01.01.	<u>68,1</u>	<u>50,0</u>
Likviditetsbeholdning pr. 31.12	<u>41,0</u>	<u>68,1</u>

Noter til regnskapet

31. desember 2018

Generelt

Stiftelsen Fritt Ord er stiftet 7. juni 1974 og er en stiftelse med et ideelt, allmennyttig formål.

1. Regnskapsprinsipper

Regnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk for ideelle organisasjoner. Stiftelsens investeringer i datter- og tilknyttede selskaper anses for uvesentlig for å bedømme selskapets stilling og resultat, og det er derfor ikke utarbeidet konsernregnskap. Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år, er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Avskrivbare driftsmidler avskrives lineært over antatt levetid. Kontantstrømpoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden. Likviditetsbeholdningen i kontantstrømpoppstillingen omfatter kontanter, egne bankinnskudd samt bankinnskudd i mellomregning med forvalterne.

Finansielle omløpsmidler

God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner gjør et unntak fra regnskapslovens regler knyttet til finansielle investeringer. Av hensyn til brukergruppens informasjonsbehov kan finansielle investeringer regnskapsføres til virkelig verdi når følgende vilkår er oppfylt:

- (1) Investeringene er notert på børs eller administreres av en profesjonell kapitalforvalter.
- (2) Virkelig verdi av investeringene kan måles pålitelig.

Finansielle omløpsmidler er i årsregnskapet verdsatt i henhold til dette prinsippet. Børsnoterte aksjer og obligasjoner vurderes til virkelig verdi og er vurdert til børskurs pr. 31.12.18. Valutakursen er basert på Norges Banks sluttkurs pr. 31.12.18

Finansielle anleggsmidler

Aksjer som klassifiseres som anleggsmidler er vurdert etter kostmetoden og nedskrevet for forventet tap. Ansvarlig lån vurderes etter pålydende.

Valuta

Eiendeler og gjeld i utenlandsk valuta bokføres med kursene på transaksjonstidspunktet. Beregnet ikke realisert kurstap på omløpsmidler og kortsiktig gjeld pr. 31.12. er kostnadsført etter fradrag for urealisert gevinst opp til urealisert tap innen samme valutaslag. Beregnet ikke realisert kurstap pr. 31.12. for langsiktige fordringer og gjeld kostnadsføres; urealisert kursgevinst inntektsføres ikke.

Verdiendring investeringer

Verdiendring består av følgende elementer:

- (1) Urealisert verdiendring på finansielle instrumenter og andre investeringer i løpet av siste regnskapsperiode.
- (2) Tilbakeført urealisert verdiendring på solgte finansielle instrumenter og andre investeringer. Realisert gevinst/tap viser et resultat beregnet ut fra salgssum redusert med historisk kostpris etter FIFO-prinsippet.

Bevilgninger til vedtektsfestede formål

Bevilgninger til vedtektsfestede formål kostnadsføres løpende i overensstemmelse med styrets vedtak.

Skatt

Stiftelsen Fritt Ord er en stiftelse med det ideelle formål å fremme allmennyttig virksomhet. Stiftelsen har ikke erverv som formål og er således fritatt for skatt. Dette fremgår av skattelovens § 2-32.

Noter til regnskapet

31. desember 2018

2. Bygg og innredninger

	Andel Sameiet Uranien- borgveien 2	Farringdon Road 60	Inventar	Kunst	Sum
Anskaff.kost pr 01.01.	37 100 430	67 360 662	4 265 544	431 800	109 158 436
Tilgang	0	0	0	0	0
Avgang	0	0	0	0	0
Akkumulerte avskr.	8 639 549	36 494 960	4 062 484	0	49 196 993
Bokført verdi	28 460 881	30 865 702	203 060	431 800	59 961 442
Årets avskrivninger	308 157	3 943 884	101 530	0	4 353 571
Økonomisk levetid	100 år	12 år	5 år	Uendelig	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Avskrives ikke	

Eierandel i sameiet Uranienborgveien 2 utgjør 59 %.

Farringdon Road 60 er en eiendom i London. Formålet med eiendommen er å gi rom for et senter for ytringsfrihet og litteraturdebatt basert på norsk-britisk samarbeid. Eiendommen er utleid for 12 år, og antatt restverdi ved leieperiodens utløp er 20 mill. kroner.

Investeringene er vurdert etter kostmetoden og avskrives planmessig.

3. Aksjer i European Foundation House

	Anskaffelses- tidpunkt	Forr.kontor	Eierandel / Stemmerett	Balanseført verdi
European Foundation House	28.04.2011	Brussel	16,67 %	7 830 000

4. Aksjer i datterselskaper

	Anskaffelses- tidpunkt	Forr.kontor	Eierandel / Stemmerett	Balanseført verdi
Wergelandsv. 29 Holding AS	30.09.2017	Oslo	100,00 %	71 009 013
		Fordring/ (Gjeld)	Årets resultat	Egenkapital
		6 060 821	-	71 008 013

Wergelandsv. 29 Holding AS eier 100% av aksjene i Wergelandsv. 29 AS

Investeringene er vurdert etter kostmetoden og nedskrevet for forventet tap.

Noter til regnskapet

31. desember 2018

5. Investeringer i tilknyttede selskaper

Investeringer i tilknyttede selskaper

	Anskaffelses- tidspunkt	Forr. Kontor	Eierandel / Stemmerett	Kostpris	Balanseført verdi
TKV Invest AS	2008	Oslo	43,55 %	20 000 000	20 000 000
Cernova AS	2005	Bergen	34,00 %	100 000 000	100 000 000
Nokas AS		Oslo	21,63 %	183 177 741	183 177 741
Snøhetta AS	2016	Oslo	20,00 %	30 990 490	20 990 490
Sum investeringer i tilknyttede selskaper					324 168 231

Det forventes at nedskrivningen av Snøhetta AS på 10 mill. kroner er av forbigående art.

Under gitte betingelser har Stiftelsen Fritt Ord en forpliktelse til å yte ytterligere kapitalinnskudd på kr 13 400 000 i TKV Invest AS. Investeringene er vurdert etter kostmetoden og nedskrevet for forventet tap.

Fordringer på tilknyttede selskap

	31.12.2018	31.12.2017
TKV Invest AS	1 971 330	1 841 953
Cernova AS	2 975 563	11 331 727
Sum fordringer på tilknyttet selskap	4 946 893	13 173 680

Noter til regnskapet

31. desember 2018

6. Investeringer i andre selskaper

	Anskaffelses- kost	Eierandel	Balanseført verdi
NHP Eiendom AS	75 451 500	4,78 %	75 451 500
NRP Eiendom 2015 AS	26 220 000	4,02 %	26 220 000
Sum investering i andre selskap	101 671 500		101 671 500

Investeringene er vurdert etter kostmetoden og nedskrevet for forventet tap

7. Markedsbaserte aksjer og aksjefond

	Anskaffelses- kost	Markeds- verdi	Balanseført verdi
Aberdeen Eiendomsfond Norge 1	60 156 496	74 012 582	74 012 582
Arctic Norwegian Equities Class D	45 000 000	40 353 227	40 353 227
Buyandread AS	1 000 000	319 200	319 200
Diversified Global Equities Class A	55 000 000	74 599 873	74 599 873
Entra ASA	21 234 289	36 731 751	36 731 751
Generation Global Equity	51 011 176	188 302 566	188 302 566
KLP AksjeGlobal Indeks II	84 724 591	114 102 264	114 102 264
KLP AksjeNorge Indeks	61 330 687	87 888 643	87 888 643
KLP AksjeEuropa Indeks II	30 000 000	39 741 749	39 741 749
KLP AksjeFremvoksende markeder indeks I	47 000 000	60 949 737	60 949 737
KLP AksjeNorden Indeks	95 000 000	111 629 859	111 629 859
Nordea Norge Verdi	45 000 000	41 326 474	41 326 474
Nordea 1 Sicav - stable return fund	20 000 000	19 558 360	19 558 360
Sum markedsbaserte aksjer	616 457 239	889 516 285	889 516 285

Noter til regnskapet

31. desember 2018

8. Obligasjoner

	Anskaffelses- kost	Markeds- verdi	Balanseført verdi
<i>Pengemarked</i>			
Storebrand Rente+	55 396 152	58 892 964	58 892 964
DNB NOR Likviditet 20 (IV)	101 425 934	100 176 827	100 176 827
Storebrand Likviditet	121 280 867	122 084 515	122 084 515
Nordea Likviditet III	123 008 101	120 187 135	120 187 135
<i>Norske obligasjoner</i>			
Alfred Berg Obligasjon 1-3	54 812 100	54 322 762	54 322 762
Arctic High Return Class B	26 236 613	30 773 409	30 773 409
Danske Invest Norsk Obligasjon	66 482 230	73 367 848	73 367 848
DnB Kredittobligasjon	59 353 392	57 201 479	57 201 479
DNB Obligasjon (III)	77 164 524	76 310 525	76 310 525
Nordea Obligasjon III	70 747 198	69 029 942	69 029 942
Nordea Kreditt	60 413 726	58 986 289	58 986 289
Nordic High Return	24 706 578	29 475 420	29 475 420
Pareto Obligasjonsfelleskap	45 332 705	45 616 049	45 616 049
<i>Utenlandske obligasjoner</i>			
Bluebay Emrg Mkt Select Bond Fund	50 000 000	43 733 620	43 733 620
Bluebay Investment Grade Fund	44 497 662	66 546 623	66 546 623
DCI Enhanced Global IG Corporate - Zero Duration NOK	30 915 401	35 031 549	35 031 549
Storebrand Global Obligasjon A	21 116 032	24 373 409	24 373 409
Nordea Low Duration US High Yield Bond Fund NOK	21 980 488	31 450 348	31 450 348
Sum obligasjoner	1 054 869 703	1 097 560 714	1 097 560 714
Media Development Loan Fund	18 073 000	18 271 966	18 271 966
Sum formålstjenlige investeringer	18 073 000	18 271 966	18 271 966

Noter til regnskapet

31. desember 2018

9. Andre finansielle instrumenter

	Res.ført 2018	Anskaffelses- kost	Markeds- verdi	Balanseført verdi
<i>Utenlandske aksjefond</i>				
AKO Fund Ltd NOK - Class C3		183 996 025	185 447 770	185 447 770
AKO Global Ucits Fund - Class CF		50 000 000	65 664 468	65 664 468
Sum	4 431 089	233 996 025	251 112 238	251 112 238
<i>Private Equity</i>				
Sector Speculare II Fund Class A		7 576 150	1 379 154	1 379 154
Verdane Capital VIII		20 528 529	30 224 499	30 224 499
Verdane Capital IX		17 096 913	25 260 059	25 260 059
Herkules Private Equity Ltd. II		15 220 001	507 330	507 330
Herkules Private Equity Ltd. III		11 310 015	5 500 904	5 500 904
Herkules Private Equity IV		9 487 205	12 650 242	12 650 242
Norvestor IV		4 752 890	3 102 875	3 102 875
Norvestor V		1 994 893	8 988 040	8 988 040
North Haven Real Estate Fund		242 412	820 412	820 412
Morgan Stanley Eurozone Office Fund		19 072 483	864 003	864 003
Northzone VIII L.P.		15 559 012	22 119 906	22 119 906
Nordic and Europe Health Investment		4 740 736	6 571 136	6 571 136
FSN Capital V LP		5 403 521	2 029 786	2 029 786
Argentum Investments Partners		48 186 878	68 828 328	68 828 328
Cubera VIII		24 426 169	27 026 965	27 026 965
Sum	18 882 278	205 597 807	215 873 638	215 873 638
Sum andre finansielle instrumenter	23 313 367	439 593 832	466 985 876	466 985 876

Samlet restforpliktelse knyttet til investeringer i Private Equity er 150,3 mill. kroner

Noter til regnskapet 31. desember 2018

10. Finansiell risiko

Stiftelsens finansielle risiko kan i hovedsak dekomponeres til henholdsvis markedsrisiko, kredittrisiko og likviditetsrisiko. Risikoen klassifiseres som høy, moderat eller minimal.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er risiko for endringer i porteføljens verdi på grunn av endringer i renter, aksjekurser, valutakurser og kredittspreader. Stiftelsens investeringsstrategi medfører at stiftelsen statistisk sett vil få en negativ avkastning hvert 4/5. år. Markedsrisikoen klassifiseres som høy.

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risiko for tap som følge av at utstedere av renteinstrumenter ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser. Kredittrisiko i obligasjonsporteføljen overvåkes blant annet ved bruk av kredittvurdering. Stiftelsens investeringer i obligasjoner medfører at stiftelsens kredittrisiko klassifiseres som moderat/høy.

Motpartsrisiko

Motpartsrisiko er risiko for tap knyttet til at en motpart går konkurs eller på annen måte ikke kan oppfylle sine forpliktelser.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at stiftelsen ikke vil kunne oppfylle sine forpliktelser etterhvert som de forfaller. Stiftelsen har i hovedsak bare prosjektorienterte forpliktelser som kun oppstår av styrets egne vedtak. Styret bestemmer således selv omfanget av disse forpliktelsene. Styret vurderer likviditeten som god og på grunnlag av ovennevnte klassifiseres den totale likviditetsrisiko som minimal.

11. Bevilget til vedtektsfestede formål

Bidrag vedtektsfestede formål	88 619 847
Fritt Ord Pris	400 000
Fritt Ords Honnør	200 000
Stipender	1 889 344
Pressepriser	429 857
Sum bevilgninger	91 539 048

På stiftelsens hjemmeside, www.fritt-ord.no, gis detaljert oversikt over årets bevilgninger.

Noter til regnskapet

31. desember 2018

12. Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser med mer

	31.12.2018	31.12.2017
Lønn og feriepenger	8 688 312	8 378 547
Premie til tjenestepensjon	1 368 020	1 629 721
Andre ytelser	342 448	498 202
Styrehonorar (påløpt)	1 199 331	1 000 000
Arbeidsgiveravgift	1 612 110	1 667 350
Sum lønn og sosiale kostnader	13 210 221	13 173 820
Herav seminarkostnader	601 691	636 012
Sum lønnskostnader for aktiviteter som oppfyller formålet	12 608 530	12 537 808
Gjennomsnittlig antall årsverk	9,50	9,50
Lønn og annen godtgjørelse til daglig leder:		
Lønn	1 571 404	1 521 802
Premie til tjenestepensjon	214 932	203 732
Andre ytelser	22 544	12 649
Sum lønn og godtgjørelse til daglig leder	1 808 880	1 738 183
Godtgjørelse til styret		
Styrehonorar	1 148 500	1 000 000

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til daglig leder, styreleder eller andre nærstående parter. Det foreligger ingen avtaler for ledende ansatte eller styret om godtgjørelser utover ordinær lønn og styrehonorar.

Kostnadsført honorar til lovpålagt revisjon utgjør kr 200 625 inkl. mva., herav bistand kr. 15 625.

13. Pensjonsforpliktelser

Stiftelsen har tegnet tjenestepensjon etter lov om foretakspensjon for alle ansatte. Denne pensjonsforpliktelsen er ikke balanseført. Videre finnes det en pensjonsforpliktelse overfor en tidligere ansatt som er balanseført med 1,4 millioner kroner.

14. Bundne bankinnskudd

Av stiftelsens totale bankinnskudd utgjør kr 430 483 bundne skattetrekksmidler.

15. Formålskapital

Grunnkapital	500 000 000
Annen formålskapital	2 666 427 986
Periodens aktivitetsresultat	-139 364 483
Sum formålskapital	3 027 063 503